

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Publicatie rapporten sociaaleconomische impactanalyse UPLG
Datum	01-04-2025
<u>Documentnummer</u>	UTSP-367003060-27487
Van	Janneke Godziejewski
Telefoonnummer	+31614758147
E-mailadres	janneke.godziejewski@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	UPLG
Portefeuillehouder	Sterk
Bijlagen	1. PON Telos Rapportage SEIA Utrecht_definitief

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

In het kader van de sociaaleconomische impactanalyse (SEIA) van het Utrechts Programma Landelijk Gebied zijn twee rapporten gepubliceerd die u worden toegezonden conform de toezegging in de Provinciale Staten d.d. 26-06-2024. Dit zijn:

1. Sociaaleconomische impactanalyse provincie Utrecht, melkveehouderijsector
2. Nulmeting sociaaleconomische situatie van het agrocomplex in de provincie Utrecht

Inleiding:

De volgende rapporten zijn voor u beschikbaar, behorend bij het Utrechts programma landelijk gebied:

- PON Telos: Sociaaleconomische impactanalyse provincie Utrecht, Melkveehouderijsector
- [WUR 2024-133 Nulmeting sociaal-economische situatie van het agrocomplex in de provincie Utrecht](https://edepot.wur.nl/673586)
(<https://edepot.wur.nl/673586>)

De provincie Utrecht werkt aan het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG). Onderdeel daarvan is het bieden van toekomst voor een vitale en duurzame landbouw. Bovendien willen we de waarde van het landelijk gebied als plek om in te wonen, werken en recreëren borgen. Hiertoe wordt onderzoek gedaan naar de brede welvaart.

In de vorige kabinetsperiode heeft de Rijksoverheid provincies gevraagd bij de provinciale uitwerking van het Nederlands programma landelijk gebied (NPLG) een Sociaaleconomische impactanalyse (SEIA) uit te voeren. Daarom heeft de provincie Utrecht een analyse uit laten voeren zoals aangekondigd in het concept UPLG.

Toelichting:

Het uitgevoerde onderzoek bevat twee delen.

Eenzijds is er een kwantitatieve analyse gedaan waarin de sociaaleconomische situatie van de het Utrechtse agrocomplex in kaart is gebracht door Wageningen Economic Research. Zie hiervoor de bijlage "WUR 2024-133: Nulmeting sociaaleconomische situatie van het agrocomplex in de provincie Utrecht".

Daarnaast is er een kwalitatieve analyse gedaan om inzicht te krijgen in de verwachte effecten op de brede welvaart in het landelijk gebied. Er is hierbij gekeken naar de impact op de melkveehouderij en op inwoners in het algemeen, zowel op korte (3 jaar) als op lange termijn (10 jaar). Zie hiervoor de bijlage "PON Telos: Sociaaleconomische impactanalyse provincie Utrecht, Melkveehouderijsector".

Belangrijkste conclusie: veranderingen zijn goed voor brede welvaart, maar moeilijk voor het boerenbedrijf.

Uit het onderzoek van PON Telos blijkt dat veranderingen op melkveebedrijven naar aanleiding van de UPLG-doelstellingen een positief effect zullen hebben op de brede welvaart in het landelijk gebied. Dit komt met name door het ontstaan van een schonere omgeving met meer natuur en een betere natuurkwaliteit.

Op korte termijn kunnen de veranderingen voor melkveehouders onzekerheid opleveren over het verdienmodel en de kans verhogen op (tijdelijke) werkloosheid. Op lange termijn kunnen zowel stoppende als niet stoppende melkveehouders een vooruitgang verwachten binnen het thema materiële welvaart, vooral door verkoop of pacht van productierechten en grond, een stoppersregeling en stijgend inkomen. Voor melkveehouders die doorgaan en kiezen voor natuur-inclusief boeren of inzetten op stalinnovatie is een goed verdienmodel op de lange termijn echter niet gegarandeerd. Verwacht wordt dat de negatieve effecten op langere termijn afnemen, waardoor de transitie van het landelijk gebied ook voor agrariërs een positief effect zal hebben.

Vervolgprocedure / voortgang:

Onderzoek naar de sociaaleconomische impact is met het wegvallen van het Nederlands programma landelijk gebied niet langer verplicht. Utrecht gaat echter door met het UPLG. De genoemde rapporten zullen benut worden in het opstellen van het UPLG. Het onderzoek naar brede welvaart wordt voortgezet als onderdeel van de monitoring van het Utrechts Programma Landelijk Gebied.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen